

Rugpj., 1921.

NYTS —
IS SVEIKATA
tuoj Dykai
varantuoje
Ismokecia.

J. ZASULY
i-Dentist
t. Brooklyn, N.Y.
Havemeyer
182 Flatbush Av.
e., Brooklyn, De
clie St. suvay
lokal nuo Albu-
lway stoties.

Greenpoint.
RŠVA

IUS (Undertaker)

DIREKTORIUS
laidoja numerus
kai kapiniu,
tomobilus ir Kan-
dikstyms ir kitu

264 Front St.
C. Brooklyn, N.Y.

MAIS 9750
FOTOGRAFIJA

Kitas adresas
STOKES
C. Brooklyn, N.Y.

mausia,
riausia.

AUSIA
TUPA
VYBE

la laivakor-
nt vis pa-
ausių Lin-
va ir is Lie-
a ir visur ki-
Antverpa,
na, Brene-
urga, Liepo-
auciu ir ki-
roje — pinig-
ir parankiai
imiancio vie-
riemio gye-

i Lietuv-
telegrama.
os pinig-
ant visų
pinigų.

NYBES
STUVĖ

spaudos dar-
ka greitai,
ir gražiai.

konstitucija
kama popier-
etines kortas,
letus ir kt.

dol knygy-
lms gauti v-
knygų.

platonis le-
ple viska, n-
a laikis, re-
nasy pinigai
nyg katalogu

ala reikalas
kitu adresu:

JANIAN
PUBL. Co.
nd St. N
N. Y.

vienuo-
galybė.

Pirmutinis Darbo Žmonių
Dienraštis. Išėina kasdien
apart nedėldienų.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY

Kaina Suv. Valst. ir Kana-
doj — metams \$7.00; pusei
— \$3.50; 3 mėnesiams —
— \$2.00. Kitose šalyse:
metams \$9.00; pusei — \$4.50

No. 185. Telephone: Stagg 3878. Brooklyn, N. Y., Ktv., 4 d. Rugpjūčio (Aug). 1921. Pavienio numerio kaina 4c. Metai XI, Dienr. III.

Pasaulio Proletarijai, Pagelbon!!

JUS ŠAUKIA KOMUNISTINIS INTER- NACIONALAS ŠELPTI DARBININKIŠ- KIOSIOS RESPUBLIKOS PILIEČIUS

Britanijos ir Amerikos Buržuų "Pašelpos" Tikslas-
Isteigti "Baltąją" Valdžią

Kvietimas išsiuntinėtas vi-
siems pasaulio darbinin-
kams.

šelpdami nelaimės paliestus
valstiečius, jūs stiprinsite
raudonąją Rusiją.

Londonas, 3 d. rugpjūčio.
Tarybų Rusija, išleistame
savo manifeste į pasaulio
darbininkus, ragina juos
duoti kuogreičiausią pagel-
bą bado šmėkla aprėptiems
Volgos provincijų gyventojams.
nes Britanijos ir
Jungtinių Valstijų valdžios
šūlo savo pagelbą išdavi-
rūškomis sąlygomis. Tos są-
lygos būtų mirtinas smūgis
Tarybų vyriausybei, jos
įsteigtą "baltąją" valdžią
Rusijoje, ir Britanijos ir A-
merikos kapitalistai už-
griebtų valdymą Rusijos vi-
dujinių reikalų.

Dabartinė bado šmėkla
yra viena iš didžiausių nuo
1891 m.

Komunistinis Internacio-
nalas išleido manifestą,
kviečiantį pasaulio proleta-
rijus visais galimais būdais
gelbėti Tarybų respublikos
provincijų bado grąsinan-
toms valstiečiams. Po ma-
nifestu pasirašo 21 šalies
atstovai, tarpe kurių yra:
Baldvinas nuo Jungtinių
Valstijų, Bell nuo Anglijos,
Hechert nuo Vokietijos,
Trockis, Zinovjevas ir Leni-
nas nuo Rusijos, Bela Kun
nuo Vengrijos, ir Souvarine
nuo Francijos.

Manifeste išrodinėjama,
kad Rusija yra nualinta
septynių metų karo ir kad
dabar smūgis po smūgiui
krinta ant jos.

"Išvaizduodami tai", tę-
sia manifestas, "pasaulio
kapitalistai rėmė Rusijos
buržuaziją puolime ant Ru-
sijos, kad sudaužiusią šią val-
stybę, kuri pirma iškėlė pa-
saulio darbininkų vėliavą ir
paskelbė revoliuciją, kuri y-
ra šviesos piliorium, švie-
čiančiu ir keliančiu visų ša-
lių miegojusią liaudį".

Toliau manifestas ragina
darbininkus parodyti savo
solidarumą.

"Kiekvienas laivas, pri-
krautas darbininkų sudėto
maisto", sako bevielinis pa-
reiškimas, "sustiprins pa-
tį

Komunistinį Internacionalą.
Pasaulio darbininkų pasiri-
žimas kovoti su bado įrodys
kenčiantiesiems, kad ne
tik jie vieni kausiasi prieš
kapitalistinį pasaulį, kuris
geidžia pasinaudoti iš jų ne-
laimių ir vargų. Kenčian-
tieji po nelaimės našta pa-
matys, kad pasaulio proleta-
rijai bendrai remiasi vieni
kitus, dalinasi paskutine
pluta su kenčiančiais savo
draugais".

Maskva, 31 d. liepos (Ru-
sijos Telegrafo Agentūra).
— Paskelbiant, kad užrube-
žinių šalių kontr-revoliucio-
nierių bandys naudoti da-
bartinę Rusijos žmonių ne-
laimę, padarytą neapsako-
mai ilgos giedros, Komunisti-
nis Internacionalas išleido
atsisaukimą į viso pasaulio
proletarijus, raginant šelpti
Rusijos Volgos provincijų
valstiečius.

Jame išrodinėjama, kad
pasaulio buržuazija, kuri
rodosi tokia mielaširdinga,
nesiskubina paremti nelai-
mingųjų valstiečių, jei ne-
mato sau iš to naudos. Nuo
darbininkų pagelba būtų
priimta ypatingu smagumu.

Visos Rusijos Veikiančio-
jo Komiteto pareiškimu, au-
torizuojama agrikultūri-
nės draugijos, esančios der-
lingose srityse, vesti savi-
tarpinę prekybą.

Karl Radekas rašo "Prav-
doje", kad Rusijos kontr-re-
voliucionieriai bandys nau-
doti šią nelaimę saviems
tikslams. Jis sako:

"Rusija privalo būti ir bus
pasirįžusi parodyti pasaulio
revoliucionieriams neapgali-
numą".

Londonas, 2 d. rugpjūčio.
— Visos Rusijos centralinis
šelpimo komitetas jau aplai-
kė 70,000,000 pūdų javų ir
19,000,000 pūdų pašaro su-
rašymui Volgos provincijų
gyventojų ir jų gyvulių. Iš-
de jau yra 1,500,000 rublių
sušelpimui kūdikių, esančių
Volgos distrikte, ir apie
tiek pat pinigų randasi su-
šelpimui Samaros provinci-
jos kūdikių.

Armenija pristatė 55 va-
gonus javų. Apie 12,000,-

000 pūdų javų sėkloms jau
surinkta.

Užrubežinių reikalų liau-
dies komisarai, Čičerinas,
skelbia, kad emigracija iš
bado paliestų provincijų y-
ra vedama tvarkingai. Paska-
los, kad nelaimės paliesti
žmonės kyla, yra be pama-
to.

Berlynas, 3 d. rugpjūčio.
— Maskvos Tarybų autori-
tetai daro žingsnius, kad,
sykiu su įkeliaujančiais ba-
do šmėkla paliestų provincijų
emigrantais, neįsileidus
choleros sėklų.

Taipgi pradėta tvarkyti
įvažiuojančius Maskvon
žmones, kad neįsileidus jų
daugiau, negu kad leidžia
gyvenimo sąlygos.

CAMBRIA PLIENO KOM-
PANIJĄ TREČIU SYKIU
KRAMTO DARBININKŲ
ALGAS.

Paprastas darbininkas
gaus tik po 25c. į val.

Johnstown, Pa., 3 d. rug-
pjūčio. — Cambria plieno
kompanija šiandien prane-
šė, kad su 15 d. rugpjūčio
dar numušianti savo darbi-
ninkams algas. Tai bus jau
trečias sykis. Pirmiausiai
ši kompanija numazino algi-
niams vergams mokėtis 1
d. sausio, šių metų. Šiuo
kartu mažinsianti bent 15
nuošimčių.

Dabar šios kompanijos
įstaigose dirbanti paprasti
darbininkai gaus po 25c. į
valandą.

KOBE STREIKININKAI TĖS KOVĄ

Jie nepasitenkina kompani-
jų žygiais.

Jau 400 streikininkų suare-
tuota.

Kobe, Japonija, 3 d. rugp.
— Kobe laivų budavojimo
įstaigų darbininkai nepasi-
tenkina savo darbavijų ne-
seniai pareikštais siūly-
mais, būtent, kad darbinin-
kai bus prileidžiami kontro-
liuoti dirbtuves. (Prie fi-
nansinės kontrolės jie ne-
mano prisileisti darbininkų.
— Red.) Streikininkai sa-
ko, kad samdytojai ne tais
keliais eina prie taikos: jie
pasituntė tuos siūlymus ne
darbininkams tiesiog, bet
streiklaužiams, valdinin-
kams, gubernatoriui. Strei-
kininkai tvirtina, kad jie
yra nusprendę kautis iki pa-
baigos. Prie to, jie reika-
lauja, kad samdytojai tuo-

jau atleistų nuo darbo
streiklaužius.

Dar 80 streiko vadovų ta-
po suareštuota. Dabar iš vi-
so suareštuotųjų yra 400
asmenų.

RADIKALAI APGAVO KONTR-REVOLIUCIONIERIŲ

Atėmė iš jo visus dokumen-
tus, naudingus kareivių
mobilizacijai.

Pulkininkas Freiburgas,
generolo Semionovo, žy-
maus Sibiro kontr-revoliuci-
onieriaus, atstovas Berlyne,
vis dar nesuranda savo do-
kumentų, kurie tapo išplė-
ti "policijos" laike "kratu".

Dalykas dėjos šitaip: Ke-
letas dienų tam atgal, į šio
pono ofisą įsiveržė keletas
Berlyno policistų daryti
kratą. Jiems padarius krata,
Freiburgas nesurado sa-
vo visų dokumentų. Jis tuo-
jau kreipėsi į policijos nuo-
vadas, kad kuogreičiausiai
sugrąžintų jam tuos doku-
mentus, tačiau iš policijos
nuovadų gavo atsakymą,
kad jos ne tik apie doku-
mentus nieko nežino, bet nei
apie minimas kratas negir-
dėjo ir nežino, kad policija
būtų kada nors maniusi da-
ryti jas panašiose įstaigose.

Tuoju atsišpeikėta ir su-
prasta, kad čia, veikiausiai,
bus komunistų darbas.
Freiburgas mobilizavo
kontr-revoliucinės armi-
jos kareivius. Na, komu-
nistai sumanė sumaišyti
jam plenus. Ir jų sumany-
mas pavyko.

Keletas savičių tam at-
gal, Tarybų pasiuntins
Berlynan tvirtino, kad
Freiburgas jam prisipaži-
nės, jog jis mobilizuoja ka-
riuomenę kontr-revoliucio-
nierių labui.

Su kitais dokumentais iš-
nešta keletas tūkstančių mi-
litarinių pasportų ir daug
stampų.

Visas Berlynas juokiasi iš
kontr - revoliucionieriaus
zioplumo.

"NEBUS DAUGIAU KARŲ", UŽREISKIA VOKIETIJOS DARBININKAI

Berlynas, 2 d. rugpjūčio.
— 31 d. liepos, toje pačioje
vietoje, iš kurios Vokietijos
buves kaizeris, septyni me-
tai tam atgal, paskelbė ka-
rą, 10,000 raudonų vėliavu-
kių plėvėsavo. Tame suren-
gime dalyvavo keliolika

tūkstančių darbininkų. Bu-
vo sakyta prakalbos, išrodi-
nėjant, prie kokios nelaimės
privėdė Vokietijos imperia-
listų žygiai.

Kuomet komunistai kal-
bėtojai sakė prakalbas, vai-
kai pardavinėjo komunistų
dienraštį "Raudonoji Vėlia-
va", o sužeisti kareiviai ir
kiti radikalai rinko aukas
badaujantiems Rusijos žmo-
nėms.

Daugelis demonstrantų
nešiojo iškabas su užrašais:
"Nebus daugiau karų!"

Apie 30 darbininkų orga-
nizacijų dalyvavo šioje de-
monstracijoje.

NUMIRĖ ENRICO CARUSO

2 d. rugpjūčio, Neapolio
mieste, Italijoje, numirė žy-
miausias pasaulio daininin-
kas-tenoras, Enrico Caruso
(tark Karuso). Jis turėjo
kažin koki skaudulį prie pat
plaučių. Buvo daryta kele-
tos operacijų, tačiau vis
nėvyko atsteigti tenoro nor-
malinę sveikatą.

Dainininkas buvo 48 me-
tų amžiaus. Iš Amerikos į
Italiją išvažiavo 28 d. gegu-
žės, manydamas, kad ten
pasveiks, bet apsiriko.

Caruso išdainavo scenoje
apie 28 metus. Jis gaudavo
didelius pinigus už dainavi-
mą. Pavyzdžiui, Metropol-
itan Opera House, kurioje
jis ilgą laiką išdainavo, mo-
kėdavo jam po \$3,000 už va-
karą.

Caruso buvo italas. Jo
balsas pasižymėjo didumu,
platum diapazonu ir gražu-
mu.

INDUSAI DEGINA SVE- TIMSALIŲ PREKES.

Neseniai sunaikinta daug
vatos.

Bombay, Indija, 2 d. rug-
pjūčio. — Šiomis dienomis
čia tapo sudeginta daug at-
gabentos vatos ir drabužio.
Tos prekės buvo atgabentos
iš kitų valstybių. Naciona-
listų vadovas Ghandi, ak-
tyvausde daugybės indusų,
delegatų į Visos Indijos
Kongresą, padegė tas pre-
kes.

Šis žygis tai yra boikoto
išraiška. Ghandi jau seniai
yra užreikšęs, kad jis "iš-
liuosuosias" Indiją iš po
Anglijos kapitalistų jungo,
boikotuodamas jų prekes.
Jis sakęs, kad šmonių suki-
limai nereikalingi išvijimui
anglų, bet užtenka panaudo-
ti boikotą.

AMERIKOS RAUD. KRYŽIAUS OFI- CIALAI KURSTĖ KRONŠTADTO SUKILIMUS

Taip Tvirtina Senatorius France

Jis tai pasakė pulkininkui
Ryan akyse.

"Tu esi kaltas dalyvavime
kriminaliniam išstojime
prieš draugingą valsty-
bę!", sakė senatorius
France Ryan'ui.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on August 3, 1921, as re-
quired by the Act of October 6, 1917

Ryga, Latvija, 3 d. rug-
pjūčio. — Pereitą naktį se-
natorius France, neseniai
sugrįžęs iš Tarybų Rusijos,
sukėlė nemažai nuostabumo,
pasakydamas Amerikos
Raudonojo Kryžiaus galvai
Baltijos valstybėse, pulki-
ninkui Ryan, kad jis yra
kaltininku delei pereitą ru-
denį sukeltų neramumų
Kronštade.

Matomai, senatorius
France pradės vąj, aiški-
nantį ne tik Amerikos Rau-
donojo Kryžiaus oficialų
veikimą prieš Tarybas, bet
ir "New Yorko Times" ne-
švarias žinias. "Tas mela-
gių lapas nuodina Amerikos
žmonių širdis, juodindamas
prakilnius Rusijos vado-
vus", sako France.

Senatoriaus "diskusijos"
su pulkininku Ryan prasi-
dėjo jo kambaryje, Peter-
burgo viešbutyje. Jo meta-
lingas balsas pradėjo skam-
bėti kiurairi visą viešbutį.
Jis pradėjo savo kalbą su
pulkininku Ryan, perspėda-
mas pastarąjį, jog Ameri-
koje yra toki įstatymai, ku-
riais Ryan gali būti nubaus-
tu už veikimą ne savo darbo.

"Tu pradėjai Kronštado
revoliuciją!"

"Tu negali nei bandyti iš-
sisukinėti. Mes esame gavę
liūdimus prieš tave. Aš
žinau ir visas pasaulis pri-
gabento vatos ir drabužio.
Tos prekės buvo atgabentos
iš kitų valstybių. Naciona-
listų vadovas Ghandi, ak-
tyvausde daugybės indusų,
delegatų į Visos Indijos
Kongresą, padegė tas pre-
kes.

Šis žygis tai yra boikoto
išraiška. Ghandi jau seniai
yra užreikšęs, kad jis "iš-
liuosuosias" Indiją iš po
Anglijos kapitalistų jungo,
boikotuodamas jų prekes.
Jis sakęs, kad šmonių suki-
limai nereikalingi išvijimui
anglų, bet užtenka panaudo-
ti boikotą.

"Aš gausiu juos tuoj. Bet
man nereikalingi rašyti liū-
dimai. Man sakė apie ta-

vo negražius darbus vyrai,
kurių žodžių aš klausau —
teisingi vyrai, vyrai, kurie
nemeluoja".

20,000 ALIEJAUS DARBI- NINKŲ STREIKUOS

San Francisco, Cal., 3 d.
rugpjūčio. — 20,000 Califor-
nijos aliejaus laukuose dir-
bančių alginųjų vergų grąsi-
na skelbsią streiką pirmą
dieną rugsėjo, jei samdyto-
jai nesutiks su jais tartis de-
lei algų ir darbo sąlygų.

Darbininkų išrinktoji ko-
misija pasuntė telegramas
Hardingui ir darbo sekreto-
riui Davis. Jose prašoma,
kad šalies valdytojai darytų
viską, idant privertus sam-
dytojus tartis su jais.

17 ŽMONIŲ NUMIRĖ NUO KARŠČIŲ ITALIJOJ.

Rymas, 3 d. rugpjūčio. —
Šios vasaros karščiai užmu-
šė 17 žmonių Italijoje. Taip
pranešama iš šios šalies
miestų. Karščiai vis dar
smaugia šalį.

Budapeštas, Vengrija, 3
d. rugpjūčio. — Visa Veng-
rija kenčia nuo karščių, pra-
sidėjusių jau keletas savai-
čių tam atgal. Šaliai grąsi-
na badas, nes javai baigia
džiūti nuo karščio.

LIETUVOS ŽINIOS

Pašvitinys. — Balandžio
24 d. įvyko profesinės sąjun-
gos visuotinas narių susirin-
kimas. Atsilankė 32 iš 58
skyriaus narių. Pranešima
iš vietų aiškiai iškėlė dar-
bininkų ir darbininkių iš-
dojimą. Organizacijos
kalu nutarta: tvirti ligi
kasas, dvarų komitetus,
ganizuoti darbo biurą ir jau-
nimo kuopą. Nusiskun-
džiama, kad dvarininkai be
atodairos išmeta iš butų,
kad butai yra amžinai ap-
leisti. Delei darbo sąlygų
nutarta priimti II prof. są-
jungų suvažiavimo normas,
pakeitus darbo apmokėjimą,
— vietoje 20 auksinų 1 pū-
das rugių dienai. Nutarta
uoliai dalyvauti savivaldy-
bių rinkimuose ir tenai gin-
ti savo reikalus per savo at-
stovus.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.

Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

METINĖS SUKAKTUVĖS

Lygiai metai šiomis dienomis sueina, kaip rusų profesinių sąjungų iniciatyva įsikūrė tarptautinė taryba profesinių sąjungų. Jos užduotis buvo aiški — sudaryti profesinių sąjungų (unijų) Internacionalą, kuris būtų revoliucine organizacija, pajėgianti kovoti su kapitalistine tvarka. Revoliucinis sparnas senose unijose jau seniai suprato, kad senųjų unijų vadai yra išdavikai, kad jie nenori ir nemoka rimtai kovoti su kapitalistine tvarka.

Prieš karą irgi buvo susidaręs unijų Internacionalas, kurio centras buvo Berlyne. Tuomet, daug maž, prie unijų organizacijų visose šalyse prigulėjo apie dešimt milijonų darbininkų. Vadovavimo vadžios tame susivienijime pateko į rankas tokių oportunistų, kaip Legien, Troelstra. Išrodė tuomet, kad jeigu ir yra kur revoliucinių unijų, tai jomis yra Francijos sindikalistai, kuriuose vadovavo industrialistai. Jų revoliucinumas buvo itin savotiškas. Jie sakė, kad politinės kovos visai nereikia; reikia, esą, tik su kapitalizmu kovoti ir paimti jo rankas dirbtuves.

Mes žinome, kas įvyko karo metu. Siūpuliais subyrėjo tarptautinis darbininkų solidarumas. Unijų biurokratai vedė minias, kaip avis, į skerdyklą. Visi pradėjo klejoti patriotizmu. Francijos garsūs „revoliucionieriai“ nebuvo išimtis. Sindikalizmą pasigavo ir nusinešė reakcinio nacionalizmo banga.

Praėjo karas. Atūžė revoliucijos bangos ir mažųjų karų laikai. Organizuoję unijas darbininkai visame pasaulyje dabar yra ne dešimt milijonų, bet keturios dešimtys milijonų. Jeigu tie visi darbininkai būtų klesiniai susipratę, jeigu tais darbininkais vadovautų ištikimi vadovų štabas, žodžiu sakant, jeigu darbininkai bendru frontu eitų prieš savo klesios priešus, ko tai tuomet galima būtų atsiiekti!

Tuomet pasaulį užviespatautų darbininkų valia. Bet nelaimė tame, kad didžiųjų unijų, kaip prieš karą, taip ir dabar, vadovauja Judos išdavikai. Mes žinome, kas jie. Apie juos jau užtenkamai buvo rašyta. Su tais priešais, kurie veikia pačių darbininkų eilėse, kurie kalba varde darbininkų — su jais mirtiną kovą nutarė pradėti Maskvoje suorganizuota tarptautinė unijų taryba.

Praėjo jau 12 mėnesių nuo tos dienos, kada ji susiorganizavo. Ir štai, pirmame suvažiavime raudonųjų unijų, kuris atsibuvo Maskvoje pradžioje liepos, atstovauta jau apie 17 milijonų darbininkų.

Tai puikios pasekmės. Tai aišku turi būti visiems Tamošiams Netikėliams, kad darbininkų minia eina į kairę, kad Amsterdamo spēkos, kad spēkos geltonųjų unijų, eina mažyn, kad žmonės nuo jų pradeda bėgti.

Kas tai galėjo mislyti 12 mėnesių atgal, kad prie naujosios unijų Tarptautinės vieny metų bėgiu prisidės septyniolika milijonų žmonių!

Dar visai neseniai Amsterdamas gyrėsi turįs apie 30 milijonų, dabar jį turi 23 milijonus, bet juk tose unijose, kurios dar oficialiai priguli prie Amsterdamo, anąptol ne visi nariai pritaria geltoniesiems. Visose unijose eina kova ir visose unijose susidarė žymi mažuma, kuri pritaria Maskvai. Tai reiškia, kad ištikrųjų Amsterdamas neturi 23 milijonų, nes ne visi tie nariai, kurie formaliai prie jo priguli, yra tikrais jo draugais. Paimkime kad ir Vokietiją. Apie trečdalis vokiečių unijistų jau pritaria Maskvai, bet formaliai Amsterdamas juos priskaito prie savęs, nes tie unijistai nebėga iš raudonųjų unijų, nors, tuo tarpu, jie yra jėse mažumoje. Mažuma nebėga iš unijų todėl, kad nori su laiku tapę didžiuma, tai yra, nori užkariauti unijas.

Francijos unijistai neseniai atlaikė savo suvažiavimą mieste Lille. Kapitalistinė spauda mažai tedavė žinių apie tą suvažiavimą.

Kodel? Todėl, kad kairieji led-led nepaėmė jame viršaus. Tulos stambios unijos jau kairiųjų rankose. Apie Angliją drąsiai galima pasakyti, kad darbininkų klesios nusistatymas aiškiai krypta kairėn, gi nusistatymų revoliucionierių, sulgy nuomone d. Man'o (jisai buvo delegatas profesinių sąjungų suvažiavime), yra ne mažiau, kaip 20 nuosimčių.

Ateina laikai dar aštresnės klesų kovos. Stimpantis kapitalizmas blaškosi, kaip tas žvėris, jausdamas savo galą. Didėja ir eina gilyn ekonominis krizis. Tarptautinė konjunktūra darosi vis labiau komplikauta. Profesinės sąjungoms, kurių priešakyje stovi revoliucinis politinis avangardas, prisieis sulošti rytojaus atsitikimuose be galo svarbią rolę.

J. Saulius.

APŽVALGA

BALTAGVARDIEČIAI DŽIAUGIASI

Tarybų Rusiją patiko didelė nelaimė — saulės kaltra išdegino kelių gubernijų javus. Tarybų valdžia ir kitos įstaigos atsisaukė į visą pasaulį ir į savo šalies gyventojus, prašant pagelbos nukentėjusiems nuo žiauriosios gamtos.

Rodosi, kas turi proto, kas turi žmoniškų jausmų, negali džiaugtis iš tos nelaimės, kuri dabar patiko Tarybų Rusiją. Vienok atsiranda žmonių, kurie ta nelaimę džiaugiasi ir dar nepaprastai džiaugiasi. Mūsų klerikai, kuriuos reikia priskaityti prie baltagvardiečių, savo spaudoje neapsakomai džiaugiasi, kad dabartinis badas padarysias bolševikų galiai-galą.

Bereikalingai ponai baltagvardiečiai džiaugiasi iš tos nelaimės. Tarybų Rusiją jau daug pergyveno kritingų momentų, kuriuose viso pasaulio buržuazija pranašavo Tarybų valdžiai galą, todėl pergyvens ir šį krizį. Žinoma, sunki Rusijos padėtis, bet viso pasaulio susipratę darbininkai paduos pagelbos ranką Tarybų Rusijai ir ji pergyvens šį sunkų momentą. Baltagvardiečių džiaugsmas nuėis niekais.

TAIP, TAIP...

Brooklyno „Vienybė“, rašydama apie tai, kad Lietuvos valdžia dabar suarštavusi Komunistų Partijos centro komitetą, sako:

„Jeigu komunistus (veikiausiai — komunistai — „L.“ Red.) Lietuvoje būtų persekiojama tikrai už jų savotiškas idejas, tai reikėtų prieš tai protestuoti, nes idejos liuosybė yra kiekvienai partijai brangus dalykas. Bet negalima lietuvių komunistų toleruoti, kuomet jie aiškiai eina prie šalies išdavybės“.

Vadivasi, jeigu komunistai savo idejas tik galvose laikytų, bet nebandytų jų skleisti miniose, nebandytų jų gyvenimui vykdyti, tai jie būtų ir „Vienybė“ geri ir rastų jos „motinišką“ užtarimą. Bet dabar jie „šalies išdavikai“, nes savo idejas skleidžia minios ir bando jas gyvenimui įvykdyti.

Panašiai „Vienybė“ kalba visa buržuazija. Jau seniai Amfiteatrovas rašė, kad jis, su valdžios leidimu, ir tarpe žandarų nebijęs pasivadinoti liberalu. Taip ir dabar yra: galima Lietuvoje būti komunistais, bet tik tokiomis, kokias valdžia užgria. O jeigu Lietuvoje būtų valdžios užgirtų komunistų, tai ir „Vienybė“ jiems ranką paduotų.

REIKALAUJA BURŽUAZINĖS LAISVĖS

Ne sykį ir ne du rašėme, kad tas, kas kalba apie tokią demokratiją, kuri tik visiems, kuria pilnai užteigti buržuazija ir darbininkai, arba yra neįmanoma,

arba darbo žmonių mulkintojas. Vienok ponai socialistai neišsizada šitos minties, jie visųomet kartoją, kad gali būti tokia demokratija, kuri tikty buržuazijai ir darbo minios; jie tą mintį nuolatos kartoją ir nori darbininkus įtikinti, kad tokia demokratija yra, tik buržuazija pavydi ją suteikti darbininkams.

Lyginai taip yra ir su laisve. Ponai socialistai sako, kad ir buržuazinė valdžia gali duoti pilną laisvę, kuria galėtų naudotis buržuazija ir darbo žmonės. Čia irgi nesamone. Tokios laisvės, kuria galėtų naudotis buržuazija ir darbininkai, negali būti ir nebūs. Kur buržuazija savo rankose turi šalies galia, ten negali būti kalbos apie tokias laisves, kuriomis darbininkai naudotųsi. Ir atbulai — kur darbininkai paima šalies galia ir savo rankas, ten buržuazijai negali būti pilnos laisvės. Pakol žmonija pasidalinusi į klesas, pakol eina kova tarpe darbo ir kapitalo, patol negali būti bendros demokratijos ir bendros laisvės, kuriomis ir vieni ir kiti būtų užganėdinti. Kas pasakoja apie tokias laisves, tas, kaip sakėme, arba visiškai nieko nesupranta, arba mulkina darbininkus.

Tuo tarpu „Naujienos“ daro išmetinėjimų Lietuvos valdžiai, kad ji neduoda darbininkams laisvės. Girdi, pakol Lietuvos valdžia nesuteiks darbininkams pilnos laisvės, patol Amerikos lietuvių darbininkai nerems Lietuvos valdžios. Vadinasi, duokite tokią laisvę, kuri tikty buržuazijai ir ponams socialistams, tai „N.“ lieps Lietuvos valdžiai, buržuazinę valdžią, remti.

Bet ar gali buržuazinė valdžia duoti tokią laisvę, kuria darbininkai liktų užganėdinti? Niekados! Ji gali suteikti tokią laisvę, kuria bus užganėdinti ponai socialistai, bet ne darbininkai, t. y., smulkiaburžuazinę laisvę. Dabar Lietuvoje ir tokios nėra.

Štai kokios laisvės pageidauja mūsų socialistai.

Mes gi sakome, kad Lietuvos valdžia nedavė ir neduos darbininkams laisvės, bet tą laisvę patys darbininkai iškovos.

PASAKYTA, BET NEAIŠKIAI

„Naujienos“ labai pasipiktinusios tais lapeliais, kurjuos išleido L. D. L. D. I. Apskričio pild. komitetas. Tie lapeliai užvardinti „Ar pikt Lietuvoje laisvės“ — „Perleidusios per savo socialpatriotinę kritiką tulas lapelio dalis, ve ką pasako:“

„Asmuo, kuris prisijungė „Naujienų“ redakcijai tą lapelį, prašo išpausdinti jį, jeigu mes esame Lietuvos darbininkų gynėjais“. „Naujienos“, be abejonės, gina Lietuvos darbininkų reikalus, ir todėl, kad joms rūpi Lietuvos darbininkų labas, tai

jos pataria Lietuvos darbininkams kovoti ne tik prieš buržuaziją, o ir prieš komunistišką despotizmą“.

Pasakyta, bet neaiškiai. „N.“ visą laiką buržuaziskas despotizmas nebuvo tokiš bausis, kaip komunistiškasis. Kada Lietuvos socialdemokratų darbavosi Lietuvos buržuazinėje valdžioje, kada Kairiai važinėjo pas kaizerio bernus, o Čipinskai pas popiežių, tai „Naujienos“ tam pilnai pritardė. Kada Kairiai ir kompanija darbavosi „mažajame seime“ — pildė tą, ką buržuazija iškinėjo, „Naujienos“ visa kakarine šaukė, kad Amerikos lietuvių remty Lietuvos valdžiai. Bet, daleiskime, jeigu tie patys Kairiai ir Čipinskai būtų nuėję pas bolševikus, tai „Naujienos“ būtų juos pasmerkusi. Taigi mes aiškiai matome, kad „Naujienos“ buržuaziskasis despotizmas yra artimesnis, negu komunistiškasis. Todėl jos šiame atveilyje ve ką turėjo pasakyti: Patariame Lietuvos darbininkams pirmiau susijungti su savo buržuazija ir kovoti prieš komunistiškąjį despotizmą, o jau paskui, kada šis despotizmas bus pergalėtas, galėsime kovoti ir prieš buržuaziskąjį despotizmą. Tuomet ir mes jums pagelbėsime.

Jeigu „Naujienos“ būtų taip pasakiusios, tuomet kiekvienas matytų, kad jos turi užtektinai pilietinės drąsos ir neveidmainiaudamos kalba. Bet dabar šlykščiai veidmainiauja, sako ir nepasako.

IS DARBININKŲ JUDEJIMO

Francija. Nauja Gelžkeilių Unijos administracija yra pilnai komunistų rankose. Darbo Konfederacija pradėjo meditaciją tarpe senos tos unijos Pild. Komiteto ir naujos administracijos. Bet švedų laikraščio „Social Demokraten“ korespondentas, Paryžiu, sako, kad ta meditacija gali privesti prie to, jog visas Konfederacijos Biuras gali patekti komunistų rankosna, kaip pateko minėtos unijos administracija.

„L'Humanite“ rašo, kad Alzase-Lotaringioje prasidėjo didelis darbininkų judėjimas. Visur platinasi streikai. Buržuazija delei to labai nusiminusi. Streikieriai labai persekiojami, labiau, negu kada pirmiau buvo. Jie kemsami ir kalėjimusi be jokio prasakaltimo.

Vienas parlamento narys reikalauja karo ministerio bausti laikraštį „L'Humanite“ už bolševikišką propagandą.

Vokietija. „Raudonųjų Pagelbai Draugija“ paskelbė, kad Vokietijoje laike kovo revoliucijos nuo Horsingo gaujų žuvo 250 darbininkų; ir kalėjimus sukimšta 1,200; našių liko 75 ir našlaičių — 250. Taipgi yra 1,050 moterų ir 3,450 vaikų, kurių tėvai ir vyrai sumesti kalėjimams. Kaip žudėlių, taip ir kalėjime esančiųjų šeimynas turės

maitinti susipratusieji Vokietijos darbininkai, gelbstint tam reikalui susitvėrusioms organizacijoms.

Centralinės Vokietijos socialistų partijų ir unijų dirbtuvių komitetų konferencijoje gildenta klausimas apie reikalavimą amnestijos visiems, patekusiems kalėjimams už dalyvavimą kovo su kilimuose, ir nutarta atsisaukti į tos apeliinkės socialistines organizacijas, kad jos padėtų šalin saytarpinius skirtumus ir stotų bendran frontan kovoti prieš reakciją.

Vokietijoje irgi pradeda kelti galvas reakcinės judašimčių organizacijos, kurios ginklais kovos prieš revoliucinį judėjimą. Pirmose judųjų eilėse stovi ir von Jagow, kuris dalyvavo Kapo-Luttwitzo kontr-revoliucijoje, bet likosi nebaustas už tai ir dabar yra liuosas.

Saksonijos vidaus reikalų ministeris, „socialistas“ Lippinsky, atvirai „Landtag'e“ pareiškė, kad tokių organizacijų yra ir kad jos gerai apsiginoklavusios.

Italija. Darbininkai organizuoja „Popolo Erdito“, kuri gins komunistus ir visus revoliucinius darbininkus nuo judašimčių „fascisti“ užpaolimų. „Erdito“, sakoma, mokinasi militario mušto.

Darbo Konfederacijos vadai ir Serrati su Dzenarini taip susirinkę Romoj apie partijos vadovystę. Serrati davė įnešimą, kad jo partijos organas „Avanti“ būtų naudojamas gildinti Italijos darbininkų judėjimą. Vienok balsai pasidalino pusiau ir įnešimas pasiliko be pasekmių.

Unijos Taryba nutarė siųsti delegatus į Raudonųjų Unijų Internacionalo kongresą Maskvon. Delegatais išrinkti Bianki ir Buaizi.

Švedija. Hugo Sillen, sekretorius Jaunųjų Komunistų Unijos, tapo areštuotas ir kaltinamas „išdavystė“.

Stockholme įvyksta didelių protesto mitingų prieš persekiojimą švedų ir finų komunistų.

Ispanija. Čia siaučia žiaurus baltasis teroras. Daug darbininkų darbuotojų krinta jo aukomis. „L'Humanite“ talpina laišką iš Barcelona, kur sakoma, kad baltasis teroras pradeda baisiai siausti. Dėstikai komunistų nužudoma. Bėgiu dviejų dienų 17 komunistų tapo baltojo teroro aukomis. Nacionalės Darbo Konfederacijos sekretorius nužudytas jam einant iš kalėjimo. Bėgiu 5 mėnesių užmušta 764 žmonės. Ispanijos darbininkai prašo viso pasaulio, ypatinai Francijos, darbininkų, kad atkreiptų atydą į jų persekiojimus.

Lenkija. Andinyčių darbininkai Bielske išėjo į streiką. Jie reikalauja, kad būtų leista sutverti dirbtuvių komitetai; pakelimo algy 50 nuosimčių ir kad perkant drapanas būtų jiems nuleista pusė kainos. Kompani-

jos atsisako pildyti jų reikalavimus. Bet darbininkai nutarė laikytis iki streikas bus laimėtas.

Ašmensko (turbūt Ašmenės) srityje laike mobilizacijos sukilo naujokai prieš Želigovskio valdžią, paėmė kulkasvaizdžius ir amuniciją ir kausai su Želigovskio armija. Apeliinkės kaimo organizuoja sukilėlių pulkus prieš Želigovskį.

Latvija. „Sozialdemokrats“ praneša, kad Komunistų Partijos Pild. Kom. išleido atsisaukimą, kuriame pasmerkiamas individuali terora. Sakoma, kad Latvinoje laike komunistų areštų dažnai įvyksta ginkluotų susirėmimų. „Jaunakas Zinins“ talpina paskelbimą amnestijos, patvirtintą ministerių kabineto. Amnestija paliecia visus politinius nelaisvius, kurie buvo areštuoti nuo 1 d. gegužės, 1920 metų, iki birželio 16 d., 1921 metų.

Japonija. Darbininkų judėjimas, nepaisant visų persekiojimų, eina pirmyn. Mieste Kobe prasidėjo didelis darbininkų streikas, kur įvyksta daug susirėmimų tarpe policijos ir darbininkų. Liepos 29 d. minia virė 7,000 darbininkų demonstravo miesto gatvėmis. Policija puolė minią ir pradėjo riaušes, kuriose sužauta daug darbininkų. Demonstracijai sulaukty buvo pašaukta 500 policijos ir 100 pėstininkų kareivių.

Kensei-kai Partija kalina valdžią delei Kobe įvykių riaušių. „Asahi Simburn“ irgi sako, kad valdžia už tai kalta.

Tokio mieste audinyti darbininkai irgi išėjo į streiką. Streikai plečiasi ir kitose industrijos šakose.

A.L.D.L.D. REIKALAI

DARBĄ PRADEJANT

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, apie kurią dar tik žinia suskambėjo Amerikos lietuvių darbininkų koje padangėje; kurios vardu yra kaip ir naujiene lietuvių darbininkams, bet jos ideja, jo darbai darbininkų koje dirvy, jau seniai visiems yra žinomi. Pažvelgus į praeities istoriją mes sužinome, kad A.L.D.L.D. įkūrimas, tai nėra naujas nenumymas. Pageidavimas įsteigti draugiją darbininkų koje leidimui, jau tęsiasi nuo 1911 metų. Tų metų liepos mėnesyje, L.S.S. 6-tame suvažiavime, kuris atsibuvo Brooklyn, nutarta sutverti knygomis leisti draugiją. Vardas duotas Lietuvių Darbininkų Kooperatyviškoji Draugija „Darbas“. Tai nebuvo draugija, bet kooperacija, nes kas norėjo prie vadinas draugijos „Darbas“ prigulėti, tas turėjo pirkti \$5.00 sėra. Komitetas suleido iš šių ponų:

Pirm. F. J. Bagocius, sekretorius. A. C. Hermanas ir ižd. K. L. L. kus. Nors lietuvių darbininkų pageidavo knygu leidimo draugijos įkūrimo, bet prie šios draugijos kooperacijos neįėjo ir per tą visą laiką vos išėjo toji draugija „Darbas“ iš narių — šerinkų! 1915 m. Hermano agita-

Ketvėgas, 4 d. Rugpj., 1921.

darbas už minėtą draugiją nutilo taip, kaip kad visados nutilsta Hermanų ir kompanijos pradėjęji „prakilus“ darbai. Nutilo ir p. Liutkus su tos draugijos išdu. Nariai, t. y. tos draugijos šarininkai, dar iki šiol teiraujami apie jėgas, tuos pinigų. Supranta, kad p. Liutkus, buvęs tos draugijos išdu, išnyko iš gyvųjų. Taip, toji biznierių venimo arer draugija. Susipra- „apsvietė“ saldziai nusišy- pasakė amžiną atsilis- jany ir kompanijos pas- jomis. Bet darbininkuose neišnyko geismas turėti tikrą darbininkiską darbininkiskų raštų leidimui draugiją. Jie nepritare tikrai biznierių sumanyms ir jų vadovams, nežūrint, nors Hermanai, Bagočiai ir kiti jiems panašūs garsiai šaukė, kad jie esą darbininkų užtėrėjais ir jų vadovais. Darbininkai jau ir tada nujautė, kad toki ponai prograi pasitai- kius apgaus juos ir išduos darbininkų klesos reikalus.

1915 metų pabaigoje, tuom laiku buvusio „Laisvės“ redak- toriaus d. L. Pruseikos užma- tymu, buvo paskleista mūšis organizuoti Lietuvių Darbinin- kų Literatūros Draugiją. Jai palkėtas per steigėjų tikslas, — tai leidimas darbininkiskų raštų, kurie keltų darbininkuo- se klesinę sąmonę ir auklėtų juose darbininkiską solidarū- mą. Šiai draugijai entuziastiš- kai pritarė darbininkiškoji lie- tuvių mintis. Ji pasekmingai augo ir skleidė darbininkiskos žviesos spindulį iki pabaigai 1919 metų. Bet ant nelaimės ir į LDLD, ištinkus buvo įsi- skverbė p. Liutkus. Jis įsi- skverbė ir turėjo progą būti LDLD. ištinkus todėl, kad mes, darbininkai, neatsargūs buvome su ano laiko oportuni- tais: mes per daug tikėjome jų gaivalų žodžiams apie darbi- ninkų reikalus. Mes per daug buvome įsitikinę, kad dar ir pas- tues biznierių randasi bent ki- birkštelė žmoniškumo ir darbi- ninkų klesai pritarimo. Pasiti- kėdami tiems „mielajirdžiams“,

vėl likomės apgautais, nu- skriaustai! Nors p. Liutkus užgrobė prisivino LDLD. nors tų gaivalų tikslas turt sugriauti LDLD.; nors jie kėlė visokias provokacijas ant LDLD. narių ir Centro Ko- miteto, bet kaip jų buvo nepa- sekmingas ir nelaimingas dar- bas su dra- „Darbu“, taip ir čia panašias pasekmes jie suti- ko. Tiesa, jie džiaugiasi, kad turį progą laikyti užgrobę LDLD. turtą; jie raminosi save, kad jiems būk tai leidžia da- ryti nekurie LDLD. konstituci- jos paragrafai ir jie tikisi tu- rėti viršų teisme. Mes irgi ti- kimės, ir mes turime teisingu- mo pamatą. — Ne Grigaitis, ne Hermanas ir ne Liutkus sudė- jo tuos pinigų, kuriuos pasisa- vino smalavirų šalka, bet dar- bininkai, kurie jau po kiek kar- tų savo protestais pasakė tiems gaivalams: *atiduokit mūsų su- mokėtus pinigus knygoms leisti!*

Kaip teismas nuspręs, mes iš- kalno nenorime pranašauti, bet kad darbininkiskų knygų leidi- mo darbas nesitrukdytų, kad nebūtų pertraukos organizaty- viame veikime, — tai LDLD. narių visuotiname susirinkime, įvykusiame 26 dieną birželio, 1921 metų, plačiai apkalbėta tie užpuolimai ant LDLD. Drau- gijos. Taipgi plačiai apkalbėta apie reikalingumą lietuviams darbininkams tokios ap- švietos organizacijos, o ka- dangi ant LDLD. yra už- puolimas per smalavirius, ku- rie savo provokacijomis bando pastoti kelią ir trukdyti orga- nizatyvų apšvietos darbą, — kad to užpuolimo, to trukdymo mūsų apšvietos darbo apsilen- kus, įkurta šiame susirinkime Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija. Jos tiks- las, tai leidimas darbininkiskų raštų ir skleidimas apšvietos lietuvių darbininkų tarpe. Tai- gi, draugai, mūsų, darbininkų, pagedavimas ir pasiryžimas tu- rėti sau tikrą lietuvių darbinin- kų apšvietos ir darbininkiskų raštų leidimo organizaciją. — buvo sunkus. Tačiau nežū- rint, kad mūsų tikslo atsieki- mui buvo pastojama kelias re-

negatyvų sąjaulės, kurie skverbė- si į mūsų tarpą delei pasipel- nijimo ir trukdymo mūsų dar- bo, — mes apsisvalėme nuo jų ir tikslą atsiekėme. Senosios mūsų klaidos turi likti mums pamokiniomis. Kada tai mes bu- vome glamonėtojai tokių save skelbiančių „darbininkų vado- vų“, kaip kad Hermanai, Liut- kai ir jiems panašūs, bet da- bar mes iškalno turime perma- tyti, kas velkasi rūbais darbi- ninkų klesos išdaviko ir tokiems be jokių ceremonijų turi būt parodytas kelias laukan iš mū- sy tarpo! Kada mes savo or- ganizacijos įstatuose prirašyda- vome įvairių patvarkymų, su kuriais ir darbininkų apgavi- kai prisidengdami turėjo progą trukdyti mūsų apšvietos darbą, — tai dabar mūsų užduotis tu- ri būti: mažiau tų gražių-skam- bių paragrafų, o daugiau dar- bininkų klesai naudingų darbo! Draugijos vardas, kaip aug- čiau yra pažymėta, jau du kar- tu buvo pakeistas. Mes, darbi- ninkai, nesigraudinam dėl to, kad džiaugiamės, nes, nežūrint kokios kilpos buvo statomos darbininkams, nežūrint, kaip smalaviriai stengėsi įbrukti dar- bininkus buržuazijai už fran- kius, — jiems tas nepavyko! Darbininkai ant žėdno jų apga- vingo pasikėsimo pasakė: „Šalin iš mūsų tarpo. Su su- čiais ir kapitalistų bernais mes jokių ryšių neturime. Mes vadiname savo draugais ir va- dąm savo provokacijomis bando pastoti kelią ir trukdyti orga- nizatyvų apšvietos darbą, — kad to užpuolimo, to trukdymo mūsų apšvietos darbo apsilen- kus, įkurta šiame susirinkime Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija. Jos tiks- las, tai leidimas darbininkiskų raštų ir skleidimas apšvietos lietuvių darbininkų tarpe. Tai- gi, draugai, mūsų, darbininkų, pagedavimas ir pasiryžimas tu- rėti sau tikrą lietuvių darbinin- kų apšvietos ir darbininkiskų raštų leidimo organizaciją. — buvo sunkus. Tačiau nežū- rint, kad mūsų tikslo atsieki- mui buvo pastojama kelias re-

dimo. Tai buvo aplinkybės, ku- rios ir neleidė daug ką nuveik- ti. Dabar, draugai, tos visos kliūtys prašalintos. Todel sto- kime į organizatyvų apšvietos darbą. Gaukime kuodangiausia naujų narių, gaukime knygų leidimui aukų iš pavienių žmo- nių ir draugijų. Užsakykite per ALDLD. Centrą knygų pla- tinimui ir t. t. Darbuokitės, draugai, prie kiekvienos progos del labo ALDLD.!

K. Steponavičius,
ALDLD. C. Sekr.
Box 693, Cliffside, N. J.

MATEMATIKOS MOKSLO SVARBA.

Pas daugelį žmonių randasi supratimas, jog matematika yra mokslas, su kurio pagalba inžinieriai pabudavoja tiltus, iškausa, įtaiso kasyklas, pasta- to milžiniškus mūrus ir t. t. Tas supratimas yra teisingas. Vienok jame nėra išreikštas vi- sas matematikos naudingumas ir svarbumas. Matematikos naudingumas neužsibaigia iš- skaitliavimu kiekybių įvairių medegų ir sferų. Jos nadin- gumas paliečia ne vien tik tuos žmones, kurie užsiima tokiais išskaitliavimais, — jina atne- sa didelę naudą ir tokiems žmo- nėms, kurie laike savo dienos darbo neužrašo nei vieno skait- ženklio. To mokslo didelė svar- ba yra dar ir tame, kad jisai išlavina žmogaus protą rišti klausimus laipsniškai ir logiš- kiai. Delei to ant jo deda di- delę svarbą filosofai ir kitų mo- kslų vyrai; delei to jis, mate- matikos mokslas, yra naudingas kiekvienam mąstančiam žmo- nui, ir delei to kiekvienas, ku- ris turi progą įgyti tą mokslą, turėtų nepraleisti tos progos.

Be to mokslo ne vien tik pa- sidaro sunkiau išrišti pačiam įvairius klausimus, bet kartu pasidaro sunku suprasti įvai- rius moksliškus išvedimus.

Mes daugiausiai esame susi- pažinę su politiniais klausimais, tai paimsime juos del pavyz- diaus darbu galutinas apsi- valymas nuo sunkių smalavirų, — tai įkurimas naujos panašų tikslų draugijos; ir netikėtai tas mano manymas dabar jau stoji faktu. Todel aš di- džiausiu džiaugsmu linkiu A.L. D.L.D. geriausių pasekmių dar- buotis del darbininkų apšvietos labo!

Čia prisieciū metinę mokes- tį \$1.60 ir \$2.00 aukų pradžia! ALDLD. gvatimo.

„K. Stiklius.“

O štai kaip pasitiko pradži- ALDLD. gyvavimo Dr. J. J. Kaškievičius iš Newark, N. J. Jis pasitiko su \$150.00 aukų! Ar galima būtų surasti kitą tokį profesionalą, kuris kartu rūpintųsi su mumis, darbinin- kais, apie darbininkiskų rei- kalus? Darbininkai neužmirš Dr. Kaškievičius darbus. Lai būna Dr. Kaškievičius ir ki- tiems mūsų profesionalams pa- vyzdžiu. Tai gi ALDLD. pra- dėtas darbas pasekmingai. Per pirmą ALDLD. gyvavimo mė- nesį (liepos), aplaityta įplau- kų \$800.00. Mes tikimės, kad sekantis mėnesis bus pasekmin- gesnis ir, jeigu taip, tai tuojaus imsimės už naujos knygos lei- dimo.

Tad, prie darbo, draugai! Reikia pasakyti, kad šiais me- tais esame labai mažai dirbę del darbininkiskų knygų išlei-

my aiškinimo. Čia paminėjau tik dvi knygi. Daugiau nėra rei- kalo minėti, nes tokie išvedi- mai yra labai tankiai daromi ir lengva jų rasti bile kokioj moksliškoj knygoj. Tas mums parodo, jog tų vyrų protas dir- bo matematiškais keliais ir tas mokslas jiems daug prigelbėjo. Dabar paimsime technišką dalį.

Matematika yra tas mokslas, kuris paliečia kiekybes, išnie- ravimus įvairių sferų ir sutei- kia galimybę surasti nežino- mas kiekybes su pagelba žino- mųjų.

Apie matematikos mokslą aš čia nebandysiu smulkeniškai aiškinti, nes tas užimtų per- daug laiko. Paimsiu tik tai ele- mentarią dalyką ir bandysiu nu- piešti mažą paveikslėlį, su ku- rio pagelba skaitlytojas galės išvaizdinti, kas randasi gi- liau.

Pirmutinis skyrius matemati- kos yra algebra. Algebra, eilėje mokslų, natūrališkai se- ka aritmetiką. „Ji“, sako prof. Davies, „yra aritmetika skir- tingoje kalboje.“ Jos definici- ja yra sekanti: algebra yra ta dalis matematikos, kurioje svarstomos kiekybės yra per- statomos raidėmis ir jų veim- mē išreikšta tam tikrais žen- kais. Išanalizavus tą definici- ją, prof. Davies žodžiai pasiro- do teisingi. Kuomet aritmeti- kos klausimas pasidaro toks ke- blus ir komplikuoatas, kad žmo- gas protas neįstengia jį su- tvarkyti, tai susitveria reikala- vimas pagelbos; pasidaro reika- lavimas tokių metodų, su kuri- mis būtų galima aiškiai persta- tyti ir laipsniškai išrišti tą klausimą. Algebra yra užpil- dymas to reikalavimui.

Paimsime mažą iliustraciją jos metodų. Ta iliustracija su- sideda iš grynai aritmetikos dėsnių ir jos išrišimas nereik- kalauja algebras metodų. Vien- nok yra reikalinga iliustracija, kuri bus visiems aiški, tai pa- naudosim ją. Pav. Jonas ir Kazys turi kartu sudėjus 12 obuolių. Kazys turi kartu sudėjus 12 obuolių. Po kiek juo- du turi obuolių?

Paimsime Jono dalį (mes nežinome kiek tas yra, tai tą kiekybę perstatysime bile raide, pavyzdžiui, x ir užvardysime x .

DAR NE ČIA...

Ne čia dar pavėsīs, ne čia džiaugsmas laukia. Aš slankiojau ilgai tamsybėje vienas. Giedioji padangė tamsa apsitraukus, O audrų verpelai griauja džiaugsmo jau sienas.

Staciau ašai rūmus troškinų žinyčiai Ir kūrū rengiausi šviesaus džiaugsmo ugnį. Jiškiojau aukuro minčių šventinčiais... Bet geismai apilsė — gramzdėj' į bedugnę.

Ir viltį prazūdęs tuomet paskutinę, Aš puoliau į glėbį nežinios likimo... Kankynėms prisilėgtą, trokštančią krūtinę Penėjau paveikslais naujo įkvėpimo.

Ir akys pražiūro ir žemę išvydo: Ne tokią, ką mano mintyse vaidenos... Mūs valandos džiaugsmo kančias neišgydo, Ką širdy žmonijos taip bjaurios ir senos...

O jų nei n'išgydys tuštieji mūs žodžiai, Nei-gi mūsų norai bergėdi, nenaudingi. Vainiko nepink žemės deivei, tai grožei, Kol širdy žmonijos vien dygliai nuodingi.

Ne čia dar pavėsīs, ne čia širdis traukia, Ne čia mūs kelionės yra pabaiga. Migloj ateitis, ir darbas mūs laukia, Kol žus tos tamsybės stora uždanga.

Žem. Svyruoklis.

Kazio yra du syk tiek, kiek Jo- no, tai jo dalis turės užsivar- dinti 2 kartą x . Dabar, mums yra žinoma sekanti faktai: vi- so yra 12 obuolių. Jonas turi x , o Kazys turi 2 kartą x . Mums yra taipgi aišku, kad sutraukus Jono dalį su Kazio, tai bus 12 (tiek yra išviso). Tai gi, paimsime x ir pridė- sime prie 2 kartą x , tai pasida- rys 3 kartai x . Reiškia, 3 kar- tai x yra lygus 12. „Jei 3 kar- tai x yra lygus 12, tai vienas x bus lygus 12 padalinus ant 3, tai yra 4.

Suradome, jog vienas x yra lygus 4 ir jis atstovauja Jono dalį. Reiškia, Jonas turi 4 obuolius; Kazio dalį atstovauja 2 kartai x , tai jo dalis bus du syk 4, arba — 8 obuoliai.

Viršų turime visą veikimą bei laipsnišką išvedimą. Čia parodysim, kaip tas išvedimas išrodyty grynai algebras termi- nais:

x = Jono dalis;
 $2x$ = Kazio dalis;
 $x + 2x = 3x$ (visi ob.)
Reiškia: $3x = 12$.
 $x = 12 : 3 = 4$ (Jono da- lis);
 $2x = 2 \times 4 = 8$ (Kazio dalis).

Pastudlijuokit šią iliustraci- ją ir patemykit, kaip kiekvie- nas daromas žingsnis rišasi su pirmiau jau padarytu žingsniu, ir kaip laipsniškai, biskis po bis- kio, eina tolyn ir tolyn, pakol, ant galo, pagedaujama kieky- bė tampa užrašyta ir dalykas išrištas.

Tokiais žingsniais protas tu- rėtų rišti visus klausimus. Ta- čias nėra tokio mokslo, kuris taip prirengtų protą prie to darbo, kaip matematika.

Po algebras seka geometrija, trigonometrija ir kalkulus (cal- culus). Apsie jas gal kitą syk pasikalbėsime.

Alb. H. Stonkus.

KORESPONDENCIJOS

MŪSŲ ŽINIOS.

COLLINSVILLE, ILL. —

17 d. liepos čia atsibuvo L.M. P.S. X-to Rajono antra konfe- rencija. Nuo septynių kuopų buvo 13 delegacijų. Iš delega- cijų raportę girdejos, kad visur progresistės darbininkiskame veikime užima pirmą vietą, kaip va: rengime prakalbų, platinime literatūros, aukavi- muose ir rinkime aukų darbi- ninkiskiems reikalams.

Svarbesni nutarimai. Nutar- ta rengti tris prakalbų marš- rutus į metus.

Nutarta siųsti nuo X Rajono delegatę į LMPS. susivaži- vimą. Delegatę išrinkta drau- gė M. Steponavičienė.

Nutarta partraukti 3,000 la- pelių „Ar pirkši Lietuvos 'Lai- svės' Bonų?“ ir išsiuntinėti dy- kai toms lietuviams apgyven-

toms kolonijoms, kur LMPS. kuopų dar nėra.

Nutarta iš X-to Raj. išdo pa- aukot \$25 A. ir L. D. G. Fon- dui.

Baigiantis konferenc. drau- gė M. Lekešienė paprašė sulyg išgalėjimo aukomis paremti darbininkiską laikraštį „Rank- pelnį“. Tam tikslui delegatės ir svečiai suaukojo 17 dol. su centais.

Darbai čia daugiausia anglių kasyklose, kurios, kaip ir visa- da, vasaros laikui mažai dirba. Šiuo metu dvi kasyklos ant tulo laiko uždarytos; gi kitos dirba po 2—3 dienas į savaitę. Kadangi angliakasioms bedarbė- ne naujiama, tadel ir negirdėt nei nusiskundimų. Kol uždary- tos kasyklos, tai patartina an-

(Tęsa ant 4-to pusl.)

Red. Atsakymai

SYRIAK. — Korespondencija para- šyta labai neapdėtinamai ir, be to, apie tokius dalykus, kurie yra labai nusenę. Netilpa.

A.P.L.A. 14 KP. VALDYBAI. — Jūsų organizacijos reikalavimai rašyti nemanymai ar polemikos turi eiti per Jūsų C. Sekretorių.

GRIGU JONELIUI. — Jūsų pole- mikos su d. T. Zebrausku mums da- lykų ne tikrai nelaukima, bet juos dar labiau aptendo. Būty daug ra- rinu, kad argentiniečių tuos nesusi- pratus išrištų Partijos įstojus. Ji to ant vietos gali gauti paken- kamai žinių, kuri pusė kalta, ir ku- riai pusei reikia nusileisti. Mes ju- su polemikų dėti laikraštini negal- me.

DARBININKISKŲ EILIŲ KNYGA

Parašyta vieno iš geriausių Lietuvių Poetų Mheio-Kekšto

Ta eilių knyga privalo rasti kiek- vieno lietuvių darbininko kambary, nes perskaitys tą knygą ir didžiau- siai sunkių gyvenimo bangų nūlins- tas darbininkas ras joje savo nvar- gintai slėpti suraminimą ir diden- darbininkiskų jausmų padidginimą. Knygoj randasi daugybė įvairių įvairiausių darbininkiskų turinio e- lių ir deklamacijų su trumpa auto- rių biografija ir paveikslu. Knyga turi su viršum 100 puslapių.

Knygos kaina tik 50c.

Galima gauti tik „Laisvės“ knygyne 455 Grand St., Brooklyn

REIKALAUKIT Kol dar galima gauti! KNYGA

Patarimai Vyrams Apie Lyties Dalykus

Platinasi taip smarkiai, kaip nesiplatino jokia kita lietuviška knyga.

Žmonės supranta jos naudin- gumą ir viens kitam rekomendu- oja.

Kurie dar neturėję, pasieku- binkit nusipirkti, kol dar yra. Kaina \$2.00. Reikalavimus siųskite įdėdžiai:

J. BARKUS, Box 129, General Post Office, NEW YORK, N. Y.

Roseland, Ill. Roseland, Ill.

DRAUGISKAS IŠVAŽIAVIMAS

RENGIA A. L. D. L. D. 79 KUOPA

Nedėlio, 7 d. Rugpjūčio-August, 1921

Washington Heights Miške, prie 111-o Gatvės

Šitas išvažiavimas bus nepaprastai puikus, nes apat pa- praustų šokių bus ir įvairių žaidimų. Griežtą puiki rusų orkestra. Taipgi bus garsioji užkandžių ir saldžių gėrimų. Visas pelnas nuo šio parengimo yra skiriamas „Rankpelniui“ sušelpimui.

Visus kviečia RENGEJAI.

PUIKUS PIKNIKAS

RENGIA T. M. DRAUGIA, LOWELL, MASS.

Subatoj, 6 d. Rugpjūčio-August, 1921

L. T. K. Kempėj, Methuen, Mass.

PRASIDĖS SUBATOJ 2 V. PO PIETŲ, O NEDĖLIOJ 10 V. RYTE Gerbiameji ir Gerbiamos! Atsilankykite ant šio puikaus pik- niko, nes tai vienas bus iš puikiausių. Bus visokių valgių, gėrimų, žaidimų, žaidų; žodžiu sakant, nei vienas nesigalės atsilankę ant šio pikniko.

Širdingai užkviestis RENGEJAI. (Janga visai pirti: Subatojė 55c, nedėlioje 10c. Valkama dykai. PASARGA. — Važiavimui reikės taip: automobilis, Lovello keltu, o karnas reikis mai Lawrence-Lowell ir Saverj St., ten išlipus dešiai į parą.)

